

Слов'янський педагогічний ліцей
Слов'янської міської ради
Донецької області

АНАЛІЗ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ЗА 2018-2019 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

За зазначений період виховна робота в ліцеї здійснювалася відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, наказу МОН України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1 – 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України», наказу МОНУ від 16.07.2015 № 768 «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти», листа МОНУ від 05.02.2015 №1/9-51 «Щодо реалізації заходів, спрямованих на упередження негативного впливу інформаційної пропаганди», Декларацією прав дитини, Конвенцією ООН про права дитини, річним планом роботи ліцею на 2018-2019 навчальний рік.

Педагогічні працівники у 2018-2019 навчальному році реалізували конкретні завдання виховної роботи відповідно до загальноліцейської виховної проблеми *«Оптимізація навчально-виховного середовища ліцею в контексті нової моделі старшої профільної школи як нової української школи, спрямованої на виховання громадянина-патріота (у руслі стратегії національно патріотичного-виховання)»*. Виховна робота в ліцеї базувалася на загальнолюдських цінностях та духовних, моральних і культурних засадах народу України. Діяла чітко визначена система, спрямована на формування відповідного виховного простору з потужним впливом на особистість учнів, що сприяло формуванню їх ціннісних орієнтирів та духовних пріоритетів, активного гуманістично спрямованого громадянина демократичного суспільства, який би у своїй життєдіяльності керувався національними та загальнолюдськими цінностями.

Мета виховної роботи: створення педагогічних умов для філософсько-світоглядної підготовки ліцеїстів у контексті соціально-економічних змін.

Провідною ідеєю виховної роботи ліцею є формування внутрішньої системи моральних регуляторів поведінки, активної громадської позиції громадянина України, розвиток особистості учнів, формування їх інтелектуального та морального потенціалу, виховання в школярів цілісного сприйняття навколишньої соціальної та природної дійсності. Особливу увагу у виховному процесі приділено формуванню активної громадянської позиції дітей, реалізації творчих та розумових здібностей, створенню передумов для подальшого успішного життя, виховання і розвиток здорової та активної життєдіяльної особистості.

Над реалізацією мети і завдань виховної роботи в ліцеї у 2018 - 2019 навчальному році працювало 11 класних керівників 1-4 курсів, практичний психолог, заступники директора з НВР. На засіданнях методичних об'єднань класних керівників розглядалися такі питання:

- Планування виховної роботи методичного об'єднання на новий навчальний рік.
- Затвердження плану роботи МО класних керівників на 2018-2019 н.р. Розподіл доручень між членами МО.
- Правовий аспект у вихованні учнів. Права і закони для всіх однакові.
- Психолого-педагогічні основи спілкування з дітьми.
- Патріотичне виховання як соціально-педагогічна проблема сучасності.
- Форми та методи формування національної свідомості та патріотизму серед ліцеїстів. Спільна робота громадськості, ліцею та сім'ї у становленні особистості учня.
- Творчий звіт класних керівників за (планом).
- Аналіз виховної роботи МО класних керівників за 2018-2019 навчальний рік.

У 2018-2019 навчальному році на базі Слов'янського педагогічного ліцею працювало 5 гуртків: «Мистецтво нашого народу» (Шаповалова О. О.), «Точка зору» (Калмикова М. В.), «Валеологія» (Клименко О. В.), «Бісероплетіння» (Рожненко О. В.), «Пізнаємо рідний край» (ТвердохлібМ.Ю.);

5 клубів: «Загадка людського Я» (Твердохліб М. Ю.), «Едельвейс» (Іванова Т. А.), «Основи учнівського самоврядування» (Матюшина Л. В.), фольклорний клуб «Калина» (Калмикова М. В.), музейна кімната М.Петренка (Рештакова Т. В.). Загалом до роботи в них було залучено 182 ліцеїсти. Результати діяльності гуртківці представляли під час предметних тижнів, брали участь у міських, обласних, всеукраїнських заходах, акціях, конкурсах. Активну участь у різноманітних заходах брали члени гуртків «Мистецтво нашого народу», «Народні ремесла»: обласний фестиваль мистецької творчості «Ми з Європою» у номінації «Виставковий ярмарок» «Країна натхнення» (7 учнів), акція «Збережи ялинку» (Національний природний парк «Святі Гори»), виставка-конкурс «Писанковий сад» (парк «Мрія»), виставка до Дня матері (парк «Мрія»), ліцейські виставки «Український оберіг», «Зимова феєрія», «Великодні розмаїття», виготовлення листівок, новорічних іграшок для воїнів тощо.

У плануванні виховної роботи було забезпечено принципи природовідповідності, враховано вікові особливості учнів. Система педагогічних впливів реалізовувалася в закладі та поза ним: виховні заходи, взаємини, традиції, норми поведінки, творчу корисну діяльність, самоврядування.

Протягом поточного навчального року в ліцеї було проведено тематичні тижні, місячники:

- Олімпійський тиждень (вересень);
- Місячник безпеки дорожнього руху (вересень);
- Тиждень історії та правознавства (жовтень);
- Тиждень української писемності та мови (листопад);
- Місячник толерантності (листопад);
- Тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності (листопад, травень);
- Тиждень природничих наук (грудень);
- Всеукраїнський тиждень права (грудень);
- Тиждень філологічних наук (березень);
- Шевченківський тиждень (березень);

- Місячник благоустрою (квітень);
- Тиждень пам'яті і слави (травень).

Виховна робота ліцею поєднує всі напрями виховання, що взаємопов'язані, органічно доповнюють один одного, сприяють створенню комфортного виховного середовища та спрямовуються на набуття особистістю життєвих компетентностей, необхідних для усвідомлення сенсу свого життя та активної участі в житті суспільства.

Крім того, у ліцеї відбулося:

проведення круглого столу Ради учнівського самоврядування «Донеччина в умовах АТО»; упровадження міні-проекту «Україна очима молоді: новий погляд»; проведення виставки-конкурсу «Знай і люби свій край»; проведення конкурсу-презентації «Краю мій рідний – моя Україно»; ліцеїсти взяли участь у проєкті «Серце до серця»; було проведено конференцію до річниці бою під Крутами; проведено тренінг «Цінність кожного в житті суспільства»; упроваджено міні-проект «Духовні святині України»; проведено виставку-конкурсу «Знай і люби свій край»; ліцеїсти стали учасниками навчальної програми «7 вершин»; створено експозицію «Народні символи України»; проведено профорієнтаційні тренінги та зустрічі «Конкурентноспроможна особистість – конкурентноспроможна держава»; проведено інтерактивні ігри «Використання державної символіки»; «Ознайомлення ліцеїстів із Конвенцією ООН»; виготовлено тематичні листівки до Дня завершення Другої світової війни та дня захисника України; проведено спортивні ігри «Нащадки козацької слави»; проведено конкурс листівок «Повертайся живим»; майстер-класи «Лялька - мотанка», «Берегиня», «Новорічна іграшка», «Писанка», «Квартирник»; проведено фестиваль української пісні «З Україною в серці»; учнівський телеміст «Схід та Захід разом»; упроваджено проєкти «Школа молоді демократії»; «Горохова шафа»; «Славетні та великі мужі України»; «Євроклуб».

Також у ліцеї протягом 2018 – 2019 навчального року було відзначено такі святкові та пам'ятні дні і ювілейні дати:

- 01.09 – День знаць;

- 15.09 – Міжнародний день грамотності;
- 21.09 – Міжнародний день миру;
- 27.09 – День туризму;
- 01.10 – День людей похилого віку та День ветерана;
- 02.10 – День працівників освіти України;
- 14.10 – День захисника України;
- 09.11 – День української писемності та мови;
- 21.11 - День Гідності та Свободи;
- 26.11 – День пам'яті жертв голодоморів;
- 01.12 – Всесвітній день боротьби зі СНІДом;
- 03.12 – Міжнародний день інвалідів;
- 06.12 - Дня Збройних сил України;
- 10.12 - День захисту прав людини;
- 19.12 – День Св. Миколая;
- 14.02 – День Святого Валентина;
- 20.02 - День Героїв Небесної Сотні;
- 21.02 – День рідної мови;
- 08.03 – Міжнародний жіночий день;
- 09.03 – Річниця від дня народження Т.Г. Шевченка;
- 22.04 - День цивільного захисту;
- 26.04 – Міжнародний день пам'яті Чорнобильської катастрофи;
- 08.05 - День пам'яті та примирення;
- 09.05 – Річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні;
- 18.05 – День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу;
- 25.05 - Свято Останнього дзвоника;
- 01.06 – День захисту дітей

Сучасне виховне середовище розглядає громадянське виховання як соціальне, життєвотворче виховання, необхідне для формування та самореалізації свідомого громадянина, патріота, професіонала.

З цією метою:

- 1) Активізовано роботу краєзнавчих та музєсзнавчих гуртків та волонтерського руху.
- 2) Скординовано роботу педагогічного колективу, батьківських комітетів та громадських організацій.
- 4) Завершено роботу з систематизації матеріалів літопису ліцею (класів) у формі електронних презентацій.
- 5) Активізовано роботу учнівського самоврядування.

Структура виховної роботи ліцею підпорядкована принципам *національно-патріотичного виховання*.

У кожній аудиторії, рекреаціях ліцеї створені куточки національної символіки, працює «Українська світлиця», що сприяє формуванню знань про традиції українського народу, вивченню правил уживання національної символіки. Розроблено систему заходів, що сприяють вихованню патріотичних почуттів, національної гідності, викликають інтерес до вивчення минулого нашого народу. Години спілкування «Виховання громадянина – патріота», «Україна – моя рідна Батьківщина», «Велична і свята, моя ти Україно», Свято рідної мови, конкурсні програми до Дня Соборності: «Тебе, соборна наша Україно, і бережем, і славим у віках», конкурси дитячої творчості: "Рідне місто моє Слов'янськ", "Я, родина, Україна", "Об'єднаймося ж, брати мої!", «Я – Донеччини гордість і надія» було проведено на рівні класів і ліцею, такі заходи розвинули визнання духовної єдності поколінь, формували соціальну активність та здатність старшокласників узяти на себе відповідальність.

Важливе місце в адаптації учнів до соціального середовища має правова освіта, що суттєво доповнює програмні вимоги систематичною виховною роботою з цього напрямку, про що свідчать проведені тижні права. Заслуговує на увагу постійно діючий клуб «Юридична допомога». Ліцеїсти – постійні учасники міських конкурсів, які проводяться юстицією, ювенальною поліцією.

Важливим завданням у становленні підростаючого покоління педагогічний колектив ліцею вбачає виховання почуття відповідальності за навколишнє середовище як національну та загальнолюдську цінність, розвиток творчої активності щодо охорони рідної природи. Завдання екологічного виховання реалізовано за допомогою цілеспрямованої роботи в рамках загальноліцейських проектів «Чисте довкілля – чисте сумління» та «Стань природі другом». У ліцеї активно працює екологічний клуб «Едельвейс», члени якого щорічно організують акції: «Зростаймо разом з деревцем», «Зелений ліцей», «Увага! Листопад!», «Чистий четвер», проводить

моніторинг території, з метою виявлення та ліквідації сміттєзвалищ. За кожним класом закріплена ділянка. Учні нашої ліцею доглядають за заказником «Іриозерний», беруть участь в очищенні території нашого міста. Щорічно Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням проводиться науково-практична конференція з проблем питної води, конкурс «Сіверський Донець очима молоді», де ліцеїсти є постійними учасниками і дипломантами. У цьому навчальному році ліцеїсти взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «День юного натураліста України» (керівник Горбань Н. І.).

Особливу увагу в ліцеї приділено роботі органів учнівського самоврядування. Права й обов'язки органів учнівського самоврядування визначаються статтями Конституції ліцею та положеннями. Діяльність органів учнівського самоврядування здійснюється за напрямками:

1. Організація свят, вечорів, та інших заходів.
2. Участь у загальноліцейських, міських, обласних та всеукраїнських конкурсах.
3. Організація екскурсій.
4. Участь у проведенні тематичних тижнів, місячників.
5. Участь у проектній діяльності.
6. Організація волонтерських акцій.
7. Взаємодія з громадськими організаціями, громадськістю, батьківським колективом тощо.

Засідання органів учнівського самоврядування здійснювалися не менше одного разу на місяць у відповідності з тематикою засідань учнівського уряду на 2018-2019 навчальний рік. Ліцей активно долучалася до проведення волонтерських акцій: XII Всеукраїнської благодійної акції ВБФ «Серце до серця» - метою якої є збір коштів на придбання реанімаційного медичного обладнання для лікарень України. Протягом року учні та вчителі ліцею долучилися до всеукраїнської акції «Зробимо Україну чистою» – прибирали територію навколо ліцею. Традиційною стала акція з допомоги дітям-сиротам, у цьому навчальному році учні других курсів відвідали школу-інтернат з благодійним концертом.

Моральне виховання спрямовується на формування в учнів моральної свідомості, утвердження загальнолюдських та національних цінностей, моральних норм, які є регуляторами взаємовідносин у суспільстві. У ліцеї діє волонтерський загін «Милосердя», основними напрямками роботи якого є допомога дітям-сиротам. Учні та вчителі ліцею співпрацюють з міськими громадськими організаціями, а саме «Теплиця», «Молодь Сходу України».

Виховні заходи на етичну тематику: «Вчимося доброті», проведення лекцій та бесід на моральну тему: «Чи вважаєш ти себе культурною людиною?», «Етикет ділової людини», заходи в рамках загальноліцейського проекту «Турбота» сприяють розвитку життєвої позиції учнів, визначають та формують їх обов'язки щодо навколишнього світу та суспільного життя.

Однією із найважливіших ланок виховного процесу в ліцеї є *психологічна служба*, яка є складовою частиною державної системи охорони фізичного і психічного здоров'я учнів і діє з метою створення гармонійного, соціально – психологічного простору в навчальному закладі, профілактики та корекції особистісного та інтелектуального розвитку учнів, формування соціально – психологічної культури учнів, педагогів, батьків. Психологічна служба Слов'янського педагогічного ліцею опікується розв'язанням завдань:

- забезпечення повноцінного особистісного та інтелектуального розвитку дітей на кожному віковому етапі, формування в них здатності до вдосконалення;
- здійснення індивідуального підходу до учнів, що потребує психолого-педагогічного супроводу кожного з них;
- профілактика і подолання відхилень в інтелектуальному й особистісному розвитку дітей;
- подолання незадовільної успішності і поведінки учнів;
- профілактика тютюнопаління, алкоголізму та наркоманії;
- попередження злочинності серед неповнолітніх.

З метою формування в учнів культури здорового способу життя, ціннісного ставлення до себе й до інших людей педагоги працюють над проблемою «Здорова дитина – здорова нація». Упроваджено систему заходів

для забезпечення повноцінного розвитку дітей, охорони та зміцнення їх здоров'я, формування фізичних здібностей особистості: свято до Дня фізкультурника, тиждень безпеки дитини, «Веселі старти», рухливі перерви, конкурсні програми, присвячені Дню Збройних сил України та Дню захисника України, змагання з футболу, шахів, зустрічі з відомими спортсменами нашого міста, воїнами АТО та воїнами-афганцями.

Велика увага приділяється проведенню анкетувань, тестів, що дає змогу проаналізувати наявну ситуацію та за допомогою тренінгових та корекційних занять по можливості виправити недоліки. Діагностично – корекційною роботою охоплені не тільки діти, а й батьки. Результати діагностування фіксуються та обробляються для проведення подальшої виховної роботи.

Особливу увагу педагогічний колектив у виховній роботі приділяє превентивному вихованню, профілактиці та попередженню правопорушень серед учнів. Систематично проводяться бесіди, класні години, тренінги, пізнавальні ігри, круглі столи на правову тематику: «Шлях до здоров'я», «Прозоре щастя», «Знати, щоб жити», «Права та свободи людини та громадянина», «Молодь та протиправна поведінка», «Права та обов'язки учня».

Створено систему профілактичної роботи, здійснюється контроль за відвідуванням учнями ліцею, активно працює рада профілактики правопорушень, проводиться систематична (індивідуальна робота з дітьми), 2 рази на рік (вересень, квітень) поновлюються банки даних, проводяться обстеження житлово-побутових умов, засідання батьківських лекторіїв, у разі потреби проводяться індивідуальні бесіди з учнями та їх батьками.

З метою профілактики правопорушень учні залучені до гурткової роботи та організації змістовного дозвілля. Протягом навчального року відбулися зустрічі з працівниками міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби міської ради у справах дітей, правоохоронних органів та громадських організацій. На батьківських збори та батьківських лекторіях постійно порушувалися питання правової тематики.

Успіх спільної діяльності педагогів і батьків великою мірою залежить від глибокого знання вчителем учнів, їхніх родин і тому в ліцеї практикується детальне знайомство з родинами за програмою вивчення сім'ї.

У роботі з дітьми педагогічні працівники дотримувалися вимог законів України «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу», нормативних освітніх документів з питань безпеки життєдіяльності учнів. Класні керівники вчасно проводили з учнями інструктажі з ТБ, заходи в рамках тематичних тижнів з безпеки життєдіяльності, щотижневі бесіди про збереження життя та здоров'я із записами до журналів з ТБ встановленої форми, планів класних керівників, класних журналів, про що свідчить відсутність випадків травматизму учнів і вчителів за означений період.

На належному рівні виконувалися заходи щодо забезпечення санітарно-гігієнічного режиму в ліцеї, профілактичних медичних оглядів учнів, здійснення контролю за проведенням уроків фізкультури та трудового навчання. Питання випадків травмування учнів у навчально-виховному процесі та в побуті обговорювалися під час засідань класних керівників, на нарадах при директорові, на класних та батьківських зборах. Протягом навчального року з метою просвітницької роботи з учнями та їх батьками з питань безпеки життєдіяльності були залучені фахівці міського центру здоров'я, представники правоохоронних органів, служби з надзвичайних ситуацій.

У руслі профорієнтаційної роботи закладу для вивчення професійних нахилів і можливостей було проведено тестування учнів 9-х класів з метою надання допомоги у їх професійному самовизначенні. Проводилися зустрічі зі студентами та викладачами вищих навчальних закладів. Діяв батьківський всеобуч. Постійно діяв консультпункт з професійного самовизначення, куди зверталися за порадою учні, батьки, учителі.

Особливу увагу в 2018-2019 навчальному році слід приділити вивченню та впровадженню у виховний процес ліцею педагогіки партнерства.

Головним завданням педагогіки партнерства є подолання інертності мислення, перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу. Це завдання реалізується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку ліцеїстів.